

A Győri Ítéltábla a Némethné dr. Mentés Adrienn ügyvéd által képviselt **felperesnek** a Tóth Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes** ellen személyiségi jog megsértésének megállapítása és sérelemdíj megfizetése iránt indított perében a Veszprémi Törvényszék a 2017. január 30. napján kelt 5.P.20.575/2016/15. számú végzésével kijavított 2017. január 25. napján kelt 5.P.20.575/2016/14. sorszám alatti ítélete ellen az alperes 16., a felperes 17. sorszám alatti fellebbezése folytán - tárgyalás alapján - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet megváltoztatja, és a keresetet teljes egészében elutasítja.

Az alperes által a felperesnek az elsőfokú ítéletben írt módon fizetendő elsőfokú perköltség összegét 280.000 (Kettőszáznyolcvanezer) forintra felszállítja.

Köteles a felperes megfizetni az alperesnek 15 napon belül 140.000 (Egyszáznegyvenezer) forint másodfokú perköltséget.

A feljegyzett fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás szerint az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben 2012 májusától észleltek ágyi poloska fertőzöttséget. Az alperes megbízásából a ... Kft. az 5. és 6. számú zárkákban 2014. április 2. és 4., 2014. május 13., és 14., 2014. augusztus 5. és 6., 2014. augusztus 26. és 27. napján rendes irtást, 2014. december 12-én a 6. számú zárkában garanciális irtást végzett. 2014. október 9-én, 16-án, november 19-én és 2015. január 8-én más zárkákat érintő garanciális irtásokra került sor. Az alperes a hatékonyabb irtás érdekében a ... Kft.-vel kötött szerződést felmondta, majd 2015. január 1-jét követően a ...-vel kötött szerződést, mely alapján az egész büntetés-végrehajtási intézetet érintő poloskairtásra először 2015. március 11-én került sor. Az alperes a poloska fertőzöttség felszámolása érdekében 2013. év első felében kezdte meg a pozdorja ágybetétek cseréjét. Az 5. számú zárka felújítására 2014. november 13-17. között, a 6. számú zárka felújítására 2015. november 17-23. között került sor, ennek során a korábbi ágybetéteket fém ágybetétre cserélték.

A felperes 2014. december 23-tól 2015. március 2-ig volt fogvatartottként az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben. 2014. december 23-26. között a 6. számú, 2014. december 26-30. között az 5. számú, 2014. december 30-tól 2015. március 2-ig a 6. számú zárkában volt elhelyezve.

A felperes 2015. február 17-én jelentkezett orvosi vizsgálatra poloskacsípések miatt. A poloskacsípések tényét a reintegrációs tiszt felé is jelezte. Az orvosi dokumentáció szerint a felperes 2015. február 20-án látteleletet kért a poloskacsípésekről és jelezte az irtással kapcsolatos igényét. Az orvosi ellátás keretében rázókeveréket és gyógyszerertartási engedélyt kapott. Az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben a felperes személyét illetően poloskacsípéssel kapcsolatban további orvosi bejegyzés nem került rögzítésre. A ...i Büntetés-végrehajtási Intézet által kiállított iratok szerint

2015. március 2-án a felperes mindkét kezén elvakart poloskacsípések voltak láthatók. A 2015. július 21-i ambuláns lelet szerint a kb. 1 cm nagyságú csípésnyomok nem múltak el, a csípésnyomokat a 2015. július 23-i egészségügyi bejegyzés szerint felperes maga vakarta ki. A Büntetés-végrehajtási Intézet Központi Kórházának a felperes 2015. július 25. - 2015. augusztus 10. közötti kezeléséről kiállított zárójelentése szerint a felperes mindkét alsó végtagján elvakart, részben gyógyult poloskacsípések láthatók. A felperes valamennyi poloskacsípést az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben a 6. számú zárkában való elhelyezése során szenvedte el. A felperes poloskacsípései maradandó hegesedéssel gyógyultak, bőrén testszerte nagyszámú heges bőrelváltozás látható.

A felperesnek az alperessel szemben 6.000.000 forint kártérítés megfizetése iránti igényét az alperesi intézményparancsnok a 30533/142/16-7/2015. számú, a Veszprém Megyei Főügyészség Bv.89/2015/2-III. számú rendelkezésére tekintettel a 30533/142/16-19/2015. számú határozatával módosított határozatában - annak megalapozatlansága miatt - elutasította.

A felperes módosított kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette az emberi méltóságát, az elszenvedett poloskacsípések folytán őt pszichés és fizikai egészségkárosodás érte. Az alperes eljárása a kínzás tilalmába ütközött, erre tekintettel a Ptk. 2:52. § /1/ bekezdésére alapítottnan 6.000.000 forint és ezen összeg után 2015. január 5. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamat megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

A felperes további 3.000.000 forint, valamint ezen összeg után 2015. augusztus 8. napjától járó kamat megfizetésére kérte az alperest kötelezni arra hivatkozva, hogy a kártérítési eljárás indokolatlanul elhúzódott, az ott megállapított tényállás valótlanságokat tartalmaz, az eljárás egésze tisztességtelen volt.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. A felperest ért poloskacsípések tényét nem vitatta, de azt igen, hogy a felperes által hivatkozott valamennyi bőrelváltozás erre lenne visszavezethető. Vitatta, hogy az alperest a poloskacsípések bekövetkeztével kapcsolatban felróhatóság terhelné, ekként sérelemdíj megfizetésére lenne kötelezhető. Hangsúlyozta, hogy a rá vonatkozó jogszabályi intézkedéseknek eleget tett, a szükséges járványügyi intézkedéseket megtette.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes azzal, hogy a felperes fogvatartásának 2015. február 17. napjától 2015. március 2. napjáig terjedő időszaka alatt nem biztosította részére a higiéniai feltételeknek megfelelő egészséges elhelyezést, megsértette a felperes egészséghez fűződő személyiségi jogát. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 300.000 forintot, valamint az ezen összeg után 2015. február 17-től járó késedelmi kamatot. Ezt meghaladóan felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 254.000 forint perköltséget azzal, hogy 540.000 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptk.) 8. § /1/ és /2/ bekezdése alapján a peres felek jogviszonyára a 2013. évi V. törvény (Ptk.) rendelkezései az irányadók. A fogvatartás szabályait 2014. december 31-ig az 1979. évi 11. tvr. (Bvtvr.), valamint a 6/1996. (VII.12.) IM rendelet, ezt követően a 2013. évi CCXL. törvény (Bvtv.), valamint a 16/2014. (XII.19.) IM rendelet határozta meg. A Bvtvr. 2. § /2/ bekezdés c./ pontjából, 36. § /1/ bekezdés c./ pontjából, valamint a 6/1996. (VII.12.) IM rendelet 3. §-ából következően a fogvatartás alatt az elítélt jogosult a személyihez fűződő jogainak sérthetetlenségére, a higiéniai feltételeknek megfelelő egészséges elhelyezésre. E rendelkezésekből, valamint a Bvtv. 9. § /1/ és /2/ bekezdéséből, 83. § /4/ és /8/ bekezdéséből, 118. § /1/ és /2/ bekezdéséből következően az állapítható meg, hogy a

szabadságvesztését töltő elítéltek személyiségi jogai a törvényben meghatározott korlátozásokkal változatlanul érvényesülnek, azok a büntetés-végrehajtás rendjével összhangban gyakorolhatók. Az alperes számára a 18/1998. (VI.03.) NM rendelet 36. § /1/ és /2/ bekezdése, valamint 4. mellékletének 5. pontja az ágyi poloska megtelepedésének és elszaporodásának megakadályozása érdekében évente legalább két alkalommal irtószeres kezelést ír elő.

Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a felperes azt nem bizonyította, hogy a poloskacsípések tényét a kereseti kérelemben előadottak szerint már 2015. január 5-én és ezt követően folyamatosan jelezte az alperesnek. Mindössze az állapítható meg, hogy arról az alperes 2015. február 17-én értesült. A felperes által csatolt fényképek nem hagynak kétséget afelől, hogy a felperest minden bizonnyal folyamatosan érték újabb csípések. E tényt önmagában nem cáfolja az, hogy az alperesnél további orvosi ellátásra nem jelentkezett. A felperes bizonyította a jelentős poloskafertőzöttség tényét.

A törvényszék kiemelte, hogy az alperes ellenkérelmében hivatkozott, a Ptk. 6:519. § szerinti felróhatóságnak a személyiségi jogsértés szubjektív jogkövetkezményeként alkalmazható sérelemdíj vonatkozásában van jelentősége, az objektív szankciók iránti igény akkor is alapos, ha a jogsértőt felróhatóság nem terheli. A sérelemdíj megállapíthatóságának nem feltétele a jogsértéssel okozati összefüggésben álló hátrány igazolása, a felróhatóság megállapíthatósága körében pedig a Ptk. 1:4 §-a szolgál zsinórmértékül.

A Veszprémi Törvényszék előtt a 7.P.20.664/2014. számú eljárásban készült, a felek által elfogadott aggálytalan igazságügyi közegészségügyi és járványügyi szakértői vélemény alapján az állapítható meg, hogy a 18/1998. (VI.13.) NM rendelet szerinti irtási kötelezettségének az alperes eleget tett. Az alperes azonban akkor tudta volna a felróhatóság alól kimenteni magát, ha azt igazolta volna, hogy az irtásokon túl is mindent megtett annak elkerülése érdekében, hogy a felperest ismételt poloskacsípések ériék. A törvényszék hangsúlyozta, hogy a Győri Ítéltábla Pf.III.20.050/2016/4. számú ítéletében írtak szerint önmagában nem a poloskacsípés ténye alapozza meg a felperes sérelemdíj iránti igényét, hanem az, hogy a poloskairtás alkalmatlansága folytán a poloskák változatlanul jelen voltak az intézetben. E körben hivatkozott a Kúria Pfv.III.20.591/2016/5. számú, valamint a Pfv.IV.21.514/2016/4. számú határozatára. A felróhatóság körén belül az alperes terhére értékelte, hogy a büntetés-végrehajtási intézet a felperest az elszennvedett csípések ellenére a fertőzött környezetben hagyta. A felperes a 6. számú zárkából nem került áthelyezésre, a felperes matracának pozdorja ágybetétjének cseréjére, a zárka soron kívüli irtására a perbeli időszakban nem került sor. Az alperes saját hatáskörben végzett irtásának megfelelőségét, hatékonyságát a téves zárkaszámot tartalmazó alperesi okirat nem igazolja, a bizonyított éves rendes irtásokra nem a perbeli poloskatámadás idején, a soron kívüli irtásokra pedig nem a felperesi zárkában került sor.

A felperest ért hátrányokra tekintettel az esztétikai jellegű bőrelváltozások hátrányos hatásait köztudomású tényként értékelve a kereseti kérelmet 300.000 forint erejéig tartotta alaposnak.

A kártérítési eljárás elhúzódására alapított kereseti kérelmet alaptalannak találta. Hangsúlyozta, hogy a felperesnek az eljárás törvényességéhez fűződő joga nem minősíthető személyiségi jognak. A személyiségi jogi perben eljáró bíróságának nincs jogszabályi lehetősége más eljárásra tartozó jogvita eldöntésére, szakmai véleményezésére, felülbírálatára.

Az elsőfokú bíróság a felperest összességében 9,4 %-ban találta pernyertesnek. A perköltségről ennek megfelelően a Pp. 78. § /1/ bekezdés és a Pp. 81. § /1/ bekezdése alkalmazásával döntött úgy, hogy a Pp. 81. § /2/ bekezdésének alkalmazására nem látott lehetőséget. Az alperesi jogi képviselőt

költségéről a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § /2/ bekezdés a./ pontja és /6/ bekezdése alapján rendelkezett.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását kérte azzal, hogy az alperesi marasztalás összege 9.000.000 forintra kerüljön felemelésre. Arra hivatkozott, hogy a megállapított személyiségi jogsértés alapján a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, az alperesi intézmény felróhatóságára figyelemmel e követelés nem tekinthető eltúlzottnak. Sérelmezte az alperes javára megállapított perköltséget, figyelemmel arra is, hogy a jogsértés megállapítása vonatkozásában egészében, a sérelemdíj vonatkozásában pedig részben pernyertesnek bizonyult.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes is fellebbezést terjesztett elő, amelyben annak megváltoztatását, a felperesi kereseti kérelem teljes körű elutasítását, a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte. Hangsúlyozta, hogy az alperes a poloskacsípések elkerülése érdekében minden tőle elvárható intézkedést megtett. A poloskafertőzöttség körében a szakértői megállapítások és az ítélet indokolása szerint is helyesen és szakszerűen járt el. Nincs olyan magatartás, tevékenység, intézkedés, amelynek elmulasztása, vagy megtétele az alperes terhére lenne róható. Önmagában a felperesnek egy másik zárkába történő áthelyezése sem jelentett volna garanciát arra, hogy a felperest nem érhetik további poloskacsípések. Hangsúlyozta, hogy az ágyneműk, plédok, törülközők cseréjét és takarítását tanúk igazolták, de ez ugyancsak nem jelent abszolút védelmet a poloskacsípésekkel szemben. Rámutatott, hogy a rovarcsípések maradandó voltát a felperes nem bizonyította. Az általa csatolt fényképfelvételek a ...i Büntetés-végrehajtási Intézetben készültek, ahol mindössze a felperes elmondása alapján került rögzítésre az, hogy a fényképen látható hegek az alperesi intézetben ért poloskacsípések következményei. Utalt arra, hogy az elsőfokú ítélet megállapítása szerint is a felperes kivakarta sebeit, ezzel pedig maga is közrehatott a bőrelváltozások kialakulásában.

Az alperesi fellebbezés alapos, a felperesi fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a szükséges és egyben elégséges körben a bizonyítási eljárást lefolytatta, a tényállást túlnyomórészt helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetése azonban téves.

A törvényszék helyesen rögzítette, hogy a poloskacsípés tényét a felperes 2015. február 17-én jelezte először az alperesnek. Tény, hogy - bár hivatkozott rá - a felperes sem ezt megelőzően, sem ezt követően a poloskacsípés tényét az alperesnek nem jelezte, az ezzel kapcsolatos felperesi előadás nem bizonyított.

A felperes 2015. március 2-án került a ...i Büntetés-végrehajtási Intézetben. Az elsőfokú iratok között elfekvő egészségügyi törzslap szerint befogadásakor „mindkét kezén elvakart poloskacsípések, a bal av. alszáron és bokán pp. gyógyult hegek” voltak észlelhetők. A P.21.055/2015/1/F/2. alatt csatolt 2015. április 30-i ambuláns lap azt tartalmazza, hogy „mindkét oldali kézfejen, lábszárakon, glut tájékon, mellkason, hason több elvakart csípés nyoma látható”. A csípésekről a keresetlevélhez csatolt fényképek a felperes előadása szerint (5. sorszám alatti tárgyalási jegyzőkönyv) 2015 májusában készültek. Túl azon, hogy az alperes mindezekre figyelemmel alappal vitatta, hogy valamennyi látható hegesezés poloskacsípésre lenne visszavezethető (5. számú tárgyalási jegyzőkönyv), ezek az okiratok nem igazolják azt sem, hogy a felperest több alkalommal érte volna poloskatámadás az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben. Ebből következően ítéleti bizonyossággal mindössze az állapítható meg, hogy a felperes 2015.

február 17-én poloskacsípéseket szenvedett el, de sem a csípések száma, sem az azok következtében kialakult nagyszámú hegesedéssel járó bőrelváltozás, sem a csípések ismétlődő jellege nem igazolt. Az elsőfokú bíróság a tényállást tehát ennyiben tévesen állapította meg.

Az 2015. február 17-i poloskacsípések alapján sem az alperesi jogsértés ténye, sem az alperes sérelemdíj fizetésre való kötelezettsége nem állapítható meg. Önmagában az a tény, hogy az alperesi intézetben való elhelyezése során a felperest poloskatámadás érte, nem tekinthető az alperes cselekvésére vagy mulasztására visszavezethető, azzal oksági összefüggésben álló jogsértő magatartásnak. Az alperes részéről ezzel kapcsolatban a felperes személyiségi jogainak, egészséghez fűződő jogának megsértése akkor lenne megállapítható, ha az alperes az írtási kötelezettségének nem vagy nem megfelelően tett volna eleget. A jogsértés megállapíthatóságán túl az ítélet hangsúlyozza, hogy a poloskamarás önmagában nem tekinthető olyan hátránynak, amely a nem vagyoni kár (sérelemdíj) iránti igényt megalapozza (Kúria Pfv.III.20.591/2016/5.). A poloskacsípésekkel ért sérelemmel kapcsolatban az alperesnek kell kimentenie magát (Győri Ítélet Pf.III.20.101/2015/3., Pf.III.20.081/2016/3/I.) az új Ptk. 6:519. §-a szerinti felelősség alól (Fővárosi Ítélet Pf.IV.21.372/2016/3, Szegedi Ítélet Pf.I.20.986/2015/3., Kúria Pfv.IV.21.514/2016/4.). Az elítélnek az ugyanabba a zárkába való visszahelyezése az ismételt poloskacsípések esetén bírhat jelentőséggel, az egyszeri poloskacsípés esetén ennek az intézkedésnek vagy ezen intézkedés elmaradásának jelentősége nincs. Azzal, hogy az ítéleti bizonyossággal megállapítható módon egyszeri alkalommal bekövetkezett poloskacsípések megelőzése érdekében az alperes a felróhatóság alól a jogszabály által előírt évi rendszeres irtások elvégzésével a zárkák folyamatos felújításának megkezdésével magát kimentette, ez egyúttal azt is jelenti, hogy a felperesnek sem a jogsértés megállapítása, sem a sérelemdíj megfizetésére irányuló igénye nem alapos.

Megjegyzi az ítélet, hogy a felperes az ítélet szerinti marasztalás összegét 9.000.000 forintra kérte felemelni, ugyanakkor a fellebbezés semmilyen érdemi indokolást nem tartalmazott azt illetően, hogy az alperesnek a felperesi kártérítési eljárás elhúzódásával kapcsolatos kereseti kérelme miért lenne alapos, e vonatkozásban az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása miért nem helytálló.

Mindezekre tekintettel az ítélet az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet teljes körűen elutasította.

Az alperes teljes pernyertességére tekintettel a felperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján 280.000 forintra felemelte, míg a másodfokú eljárásban teljes körűen pervesztes felperes a Pp. 239. § és Pp. 78. § /1/ bekezdés alapján köteles a fellebbezések folytán felmerült alperesi perköltség megfizetésére. Az ügyvédi munkadíj Áfa-t is magában foglaló összegéről a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével az ítélet mindkét fokú eljárásra vonatkozóan a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § /1/, /2/, /3/, /5/ és /6/ bekezdése alapján rendelkezett.

A feljegyzett fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § /1/ bekezdés és 14. § alapján az állam viseli.

Győr, 2017. október 12.

Dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr. Szalay Róbert sk.
előadó bíró

Dr. Mészáros Zsolt sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó